Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/284

2025 1 24

Europos regionų komiteto nuomonė – Kaip išnaudoti visą sanglaudos politikos potencialą demografinės kaitos problemoms spręsti

(C/2025/284)

Pranešėja: Raquel GARCÍA GONZÁLEZ (ES/PES), Astūrijos kunigaikštystės vyriausybės generalinė direktorė, atsakinga už Europos reikalus

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK),

1. palankiai vertina tai, kad ES Tarybai pirmininkaujanti Vengrija teikia prioritetą demografinei kaitai, taip pat konkretų sanglaudos politikos indėlį sprendžiant šiuos uždavinius. Komitetas pat remia tikslą geriau integruoti demografinę darbotvarkę ir sanglaudos politiką į kitos Europos institucijų kadencijos veiklą;

2. palankiai vertina tai, kad 9-ojoje ataskaitoje dėl sanglaudos politikos ateities pripažįstamas demografinis perėjimas, ir mano, kad jį reikia praktiškai ir veiksmingai įtraukti į pagrindinius kitos programos tikslus; kritinė demografijos padėtis yra šalies ir teritorinė problema, todėl demografinis perėjimas, žalioji ir skaitmeninė pertvarka turi neišvengiamai vykti kartu;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad demografinė kaita kaip vienas iš tikslų įtraukta į 26 partnerystės susitarimus dėl dabartinės daugiametės finansinės programos (DFP), tačiau pažymi, kad po to programos lygmeniu priėmimo lygis buvo žemesnis; ragina pasinaudoti galimybe per kitą laikotarpio vidurio peržiūrą ištaisyti šią padėtį;

4. primena, kad demografinių iššūkių mastas teritorijose yra nevienodas, ir pabrėžia, kad šios problemos sprendimas turėtų tapti ES politiniu tikslu; dažnai šis netolygumas pasireiškia regionų lygmeniu, todėl atsiranda didelis vidaus disbalansas, į kurį reikia atsižvelgti skirstant sanglaudos politikos lėšas, kad jis nepadidėtų; pažymi, kad labai svarbu ir toliau spręsti demografines problemas siekiant išlaikyti ES konkurencingumą, ir ragina strategiškai įgyvendinti sanglaudos politiką;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad demografinis iššūkis yra daugialypis reiškinys, kylantis dėl daugiaaspekčių, tarpusavyje susijusių priežasčių, kurios yra ne vien tik demografinės: nedarbas, galimybė gauti būstą, paslaugų trūkumas, skaitmeninio junglumo nebuvimas, teritorinė izoliacija, bendravimo ir laisvalaikio praleidimo sunkumai, biurokratinė našta, vertikaliųjų priemonių taikymas be sisteminio požiūrio į teritoriją arba pesimistinis požiūris į gyvenamąją erdvę;

6. pabrėžia, kad du pagrindiniai demografinio iššūkio kintamieji – senėjimas ir gyventojų skaičiaus mažėjimas – vienas kitą sustiprina, todėl atsiranda nuosmukį patiriančių regionų, kuriems būdingas mažas gimstamumas, ilgesnė tikėtina gyvenimo trukmė, neigiama grynoji migracija ir spaudimas vietos ar regionų valdžios finansams. Ši nepalanki tendencija, kuri, remiantis prognozėmis iki 2060 m., ateinančiais dešimtmečiais plis ir spartės, kontrastuoja su tendencija vyraujančia teritorijose, kuriose yra pernelyg daug gyventojų, dėl ko kyla spaudimas viešosioms paslaugoms., todėl reikia tinkamai pertvarkyti teritorinę pusiausvyrą;

Demografinės kaitos poveikis įvairioms viešosios politikos sritims

7. atkreipia dėmesį į tai, kad vykdant viešąją politiką nacionaliniu lygmeniu dažnai pirmenybė teikiama miestų vietovių problemoms; šiuo požiūriu sprendimas būtų ištaisyti disbalansą, atsirandantį dėl kaimo vietovių apleidimo. Todėl reikia duomenų, atspindinčių įvairias spręstinas problemas ir įvairius demografinio iššūkio aspektus. Remiantis šia informacija ir tinkamai suskirstant problemą į kategorijas, galima imtis efektyvesnių priemonių; siūlomomis priemonėmis visada turi būti siekiama atkurti teritorinę pusiausvyrą, jas pritaikant prie kiekvienos teritorijos poreikių ir problemų, tiek prie vietovių, kurios susiduria su gyventojų skaičiaus mažėjimu, tiek prie tų vietovių, kuriose, priešingai, gyventojų skaičius yra pernelyg didelis (galimybės gauti būstą, spaudimas viešosioms paslaugoms, neteisėta imigracija ir kt.);

8. primena, kad siekiant įveikti demografinius iššūkius, visų pirma sprendžiant gimstamumo ir ekonomiškai aktyvių gyventojų skaičiaus mažėjimo problemą, reikia laikytis integruoto ir sisteminio požiūrio, ir šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į neseniai priimtas RK nuomones dėl demografijos priemonių rinkinio ([1]) ir dėl teisėtos migracijos ir specialistų pritraukimo į ES ([2]);

9. pabrėžia, kad demografinis iššūkis daro poveikį vietos ekonomikos konkurencingumui ir atsparumui. Gyventojų senėjimas, protų nutekėjimas (angl. *brain drain*) (ypač jaunimo) apsunkina kartų kaitą gamybos sistemose, nes susidaro specialistų ugdymo kliūtys. Tai rodo sparčiau mažėjantis ekonomiškai aktyvių gyventojų skaičius ir maža kvalifikuotų darbininkų procentinė dalis. Tai kelia susirūpinimą pirminiame sektoriuje, kurio socialinis patrauklumas yra mažesnis;

10. rekomenduoja, įgyvendinant sanglaudos politiką, aplinkos politikos priemones veiksmingai integruoti į kovos su gyventojų skaičiaus mažėjimu politikos priemones, atsižvelgiant į jų poveikį pirmiau minėtosioms; taip pat primena, kad gyventojų skaičiaus mažėjimas ir ekonominės veiklos nutraukimas kaimo vietovėse skatina žemės ūkio biologinės įvairovės nykimą ir kraštovaizdžio pokyčius. Klimato kaitos sąlygomis visa tai gali kelti riziką, nes atsiranda vis daugiau galimybių kilti gaivalinėms nelaimėms, pavyzdžiui, gaisrams; todėl pabrėžia, kad kaimo vietovių atgaivinimo ir gyventojų skaičiaus mažėjimo prevencijos strategijose turėtų būti akcentuojamas tvarios žemės ūkio ir miškininkystės veiklos patrauklumas jauniesiems ūkininkams ir miškininkams. Tai apima įvairios gamtai palankios praktikos, kaip antai agrarinė miškininkystė ir gamtiškoji miškininkystė, skatinimą;

11. pažymi, kad, kaip nurodyta Enrico Letta ataskaitoje, „teisė likti“ turi būti veiksminga visoje Europoje. Taigi, pripažįstant kai kurių teritorijų demografinius sunkumus, kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta priemonių, kad tiems, kurie nusprendžia įgyvendinti savo gyvenimo planus tose vietovėse, ypač MVĮ, būtų galima sudaryti geresnes sąlygas vystytis ir konkuruoti Europos bendrojoje. Be to, kaip pabrėžiama Mario Draghi ataskaitoje, Europos ekonomikos modelio konkurencingumas ir sėkmė priklauso nuo pakankamos darbo jėgos, pasirengusios įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Tai galima pasiekti tik tuo atveju, jei bus subalansuotai ir sąžiningai investuojama į priemones, kuriomis siekiama spręsti demografines problemas visoje Europoje;

12. pabrėžia, kad skubiai reikia visapusiškos vystymosi politikos, kuria būtų skatinamos gyvybingos, įtraukios ir atsparios kaimo bendruomenės ir reaguojama į dabartinius jų gyventojų, įskaitant norinčius sukurti šeimą, taip pat potencialių būsimų gyventojų poreikius; primena, kad vykstant demografiniam perėjimui ir vykdant sanglaudos politiką svarbus vaidmuo tenka moterims. Holistinis lyčių aspektu grindžiamas požiūris sudaro sąlygas panaikinti „socialinės sanglaudos lyčių paradoksą“, pirmenybę teikiant scenarijui, pagal kurį moterims suteikiamos lygios galimybės, vienodos pilietiškumo ir dalyvavimo sąlygos; be to, pabrėžia, kad teisėta migracija ir veiksminga migrantų integracija padeda mažinti darbo rinkos spaudimą sprendžiant įgūdžių trūkumo problemą, užpildant darbo vietas trūkstamais darbuotojais ir prisidedant prie teritorijų, patiriančių demografinį nuosmukį, ekonominio vystymosi;

([1]) Europos regionų komiteto nuomonė – Demografiniai pokyčiai Europoje. Veiksmų rinkinys (OL C, C/2024/7062, 2024 12 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7062/oj).

([2]) Europos regionų komiteto nuomonė „Teisėta migracija. Įgūdžių ir talentų pritraukimas į ES“ (OL C 79, 2023 3 2, p. 59).

13. nurodo, kad daugelis pasienio regionų susiduria su neproporcingai dideliais demografiniais iššūkiais, palyginti su centriniais ir sostinių regionais, ir pabrėžia, kad tarpvalstybinis bendradarbiavimas, ypač tarpvalstybinės viešosios paslaugos, gali padėti pasienio regionams teikti geresnes paslaugas piliečiams ir gerokai pagerinti gyvenimo kokybę šiuose regionuose, taip sumažinant jų demografines problemas; todėl ragina daugiau investuoti į INTERREG tarpvalstybinio bendradarbiavimo kryptį, kaip strategijos, kuria siekiama spręsti demografines problemas ES regionuose, dalį; šiuo požiūriu taip pat pabrėžia, kad svarbu didinti sąveikumą;

14. atkreipia dėmesį į tai, kad informacinės ir ryšių technologijos (IRT) atveria daugybę galimybių demografinį nuosmukį patiriantiems regionams, ypač kaimo vietovėms. Nuotolinis darbas, nuotolinė medicina, skaitmenizacija ar procesų automatizavimas gali padėti padidinti šių teritorijų patrauklumą ir konkurencingumą. Taikant Pažangiųjų kaimų koncepciją lengviau įveikti kliūtis ir išnaudoti potencialą, taip pat sukuriama duomenų rinkimo ir apdorojimo priemonė, padedanti valdyti ir tvarkyti šias teritorijas. Sanglaudos politika turi skatinti IRT galimybes, nes tai yra pokyčius lemianti priemonė;

15. pabrėžia, kad siekiant įveikti demografinį iššūkį reikia skatinti aktyvų įsiklausymą ir visų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, kad būtų sukurtos naujos daugiapakopio valdymo sistemos, kuriomis būtų galima išsaugoti, įgalinti ir sustiprinti vietos bendruomenes – ateities garantą. Vietos veiklos grupės, taikydamos bendruomenės inicijuotos vietos plėtros metodus, yra itin svarbios šiam procesui, nes LEADER programos yra sėkmingas tokio pobūdžio kaimo iniciatyvų, kuriomis siekiama įveikti demografinį iššūkį, pavyzdys;

Regiono, kuriame vyksta demografinis perėjimas, koncepcija ir jo strateginė vertė

16. atkreipia dėmesį į tai, kad, siekiant įtraukti demografinę perspektyvą į sanglaudos politiką ir jos priemones, būtina nustatyti regionų, kuriuose vyksta demografinis perėjimas, apibrėžtį. Šiuo klausimu primenama, jog SESV 174 straipsnyje pabrėžiama, kad ES turi stiprinti savo ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą „didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčio[se] vietovė[se]“. Šia apibrėžtimi siekiama skatinti supratimą visoje ES ir keitimąsi informacija apie tinkamas priemones, kuriomis veiksmingai sprendžiamos demografinės kaitos problemos. Ji neturėtų pakeisti iki šiol naudotų regionų kategorijų;

17. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į dabartinį vertinimo kontekstą, svarbu skatinti apmąstymų ir dimensijų nustatymo procesą, kuris padėtų tinkamai apibrėžti „demografinio perėjimo regioną“, įtraukiant šią apibrėžtį į kitą laikotarpį;

18. pažymi, kad apibrėžiant demografinio perėjimo regionus turi būti atsižvelgiama į kitus, naudingus, rodiklius negu įprasti – į gyventojų skaičiaus raidą ir gyventojų tankį, vyresnių asmenų (vyresnių kaip 65 metų amžiaus) ir vaikų (iki 5 metų amžiaus) procentines dalis, kreivės aukštį ir vidutinį nuolydį, galimybes naudotis esminėmis paslaugomis, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros, švietimo, vaikų priežiūros ir pagyvenusių žmonių priežiūros, pagalbos neįgaliesiems, socialinio būsto, policijos ar teisingumo paslaugomis. Kartu su galutine apibrėžtimi turi būti pateikiamas skirstymas į kategorijas pagal regionuose esantį sveikatos lygį ir demografinės padėties kritiškumą;

19. primena, kad regionai, kuriuose vyksta demografinis perėjimas, prisideda prie ES strateginio savarankiškumo. Jie yra svarbūs sprendžiant energetikos ir pramonės pertvarkos klausimus, taip pat apsaugant ekosistemas, kurios yra labai svarbios biologinei įvairovei ir mūsų apsirūpinimo maistu savarankiškumui bei apsirūpinimo maistu saugumui užtikrinti;

20. atkreipia dėmesį į dabartinių geopolitinių aplinkybių poveikį tam tikrų Sąjungos regionų, kaip antai prie išorės sienų esančių regionų, jau ir taip blogai demografinei padėčiai ir su tuo susijusį struktūrinio disbalanso didėjimą; šiuo atžvilgiu tolygus gyventojų pasiskirstymas visoje ES teritorijoje yra labai svarbus mūsų sienų saugumui ir gynybai;

21. primena, jog pagrindinis sanglaudos politikos uždavinys yra tai, kad nė viena teritorija ar gyventojas nebūtų palikti nuošalyje vykstant permainoms, su kuriomis susiduria Europa. Europa su „dviejų greičių“ regionais yra nepasitenkinimo geografijos, kuri kenkia ES ramsčiams, pagrindinė priežastis. Veiksmingai įgyvendinant sanglaudos politiką ši nepasitenkinimo geografija virstų galimybių geografija ([3]);

([3]) Rural Well-being : Geography of Opportunities | OECD iLibrary.

22. pabrėžia, kad sanglaudos politikos priemonės gali paskatinti esminius pramonės, aplinkos ir visuomenės pokyčius, kurie padeda plėsti **esmines paslaugas, tarptinklinio ryšio paslaugas ir pagrindinę infrastruktūrą**, taip užtikrinant teritorijų patrauklumą (sanitariją, pagrindinį ugdymą, junglumą ar sveikatos priežiūrą), ir skatinant žmones, ypač jaunimą ir moteris, ten pasilikti arba keltis gyventi;

Demografinė kaita ir teritorinis lygmuo

23. pabrėžia, kad siekiant įveikti demografinius iššūkius svarbu laikytis principu „iš apačios į viršų“ ir vietos lygmeniu grindžiamo požiūrio, ir kartu pabrėžia, kad reikia užtikrinti pakankamus administracinius gebėjimus mažesnėms savivaldybėms ir teritoriniams vienetams;

24. atkreipia dėmesį į tai, kad siekiant žaliosios pertvarkos ir neutralaus poveikio klimatui būtina išdrįsti pradėti didelę teritorinę pertvarką, kuri kartu apima žaliąją bei skaitmeninę pertvarką ir demografinę kaitą. Ja turėtų būti siekiama sukurti naujus teritorinius modelius, kurie būtų grindžiami kitokia logika nei miestų aglomeracijų ekonomikos logika. Decentralizuotas ir subalansuotas augimas, pasitelkiant teritorijų planavimą ir strateginį (daugiapakopį) planavimą, užtikrina geresnį sanglaudos politikos įgyvendinimą, o kartu šalinama vadinamoji nepasitenkinimo geografija ir vadinamieji teritorinio vystymosi spąstai;

25. pabrėžia, kad, siekiant spęsti demografines problemas žemesniu nei NUTS 3 lygmeniu reikia numatyti tinkamą teritorinį mastą, , nes regionuose esama vidaus teritorinių skirtumų, kurie atsiranda dėl nevienodo demografinių kintamųjų poveikio; todėl Komitetas rekomenduoja nepraleisti progos dabartiniu laikotarpiu laikytis šio požiūrio, sudarant sąlygas tinkamai apibrėžti teritorijas, kurioms reikia paramos, kad būtų galima įveikti demografinį iššūkį, taip pat tinkamai parengti paramos programas, kad jos būtų veiksmingos vietos lygmeniu;

26. atkreipia dėmesį į tai, kad funkcinių zonų ribų nustatymas suteikia galimybę tiek tiksliai sužinoti, kokį poveikį demografinis iššūkis daro regionams, padedant nustatyti ir apibūdinti regionus, kuriuose vyksta demografinis perėjimas, tiek sukurti tinkamą teritorinį pagrindą veiksmingam sanglaudos politikos fondų panaudojimui;

27. primena, kad nustatant funkcinių teritorijų ribas, ypač kaimo vietovėse, kartu turi būti nustatyti visoje ES taikomi minimalūs standartai, susiję su gyventojų skaičiumi ir esminėmis paslaugomis, kurios turi būti užtikrintos atsižvelgiant į pagrįstą susisiekimo laiką, kad būtų užtikrintas minėtų paslaugų prieinamumas ir taip mažinama nelygybė tarp miesto ir kaimo. Šiuo atžvilgiu pasirinkus strateginį teritorijų planavimą, kuriuo atsižvelgiama į gyventojų skaičiaus prognozes ir kuris būtų racionalus žemės naudojimo požiūriu, daugiausia dėmesio skiriant atnaujinimo ir (arba) atkūrimo priemonėms, bus prisidedama prie sanglaudos politika skatinamos teritorinės konvergencijos;

Priemonės, skirtos demografiniam perėjimui ypač paveiktose vietovėse sureguliuoti

28. pažymi, kad, nors daugelis sanglaudos politikos intervencinių priemonių sričių gali padėti įveikti demografinius iššūkius, tačiau nesant specialios sistemos, pagal kurią būtų galima stebėti demografinį poveikį turinčias investicijas, yra sunkiau įvertinti jų indėlį. Todėl Komitetas siūlo demografinį perėjimą laikyti sanglaudos politikos kompleksiniu tikslu kartu su politikos tikslais ir regionams, kurie savo programose demografinę kaitą aiškiai laiko bendru tikslu, siūlo jį stebėti, siekiant papildyti esamą teritorinį požiūrį, taip pat atlikti konkretų planuojamų priemonių poveikio demografiniam perėjimui vertinimą. Šiuo klausimu naudingi tokie rodikliai kaip gyventojų tankis, senatvės indeksas, gimstamumas, bendrasis migracijos rodiklis, vaikų procentinė dalis ir galimybė naudotis esminėmis paslaugomis, taip pat konkretūs ekonominiai ir socialiniai rodikliai (pvz., jaunimo užimtumo lygis ir galimybė naudotis skaitmeninėmis paslaugomis), kad būtų galima stebėti sanglaudos politikos poveikį regionams, kuriuose vyksta demografinis perėjimas;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad regionams dažnai sunku nustatyti finansavimo galimybes ir turimas priemones, ir pabrėžia, kad reikia supaprastinti jų prieinamumą ir pasirinkti integruotas bei supaprastintas sistemas, kurios leistų panaudoti visus turimus išteklius demografiniam perėjimui vykti ir prie jo prisitaikyti;

30. atsižvelgia į tai, kad integruotos teritorinės investicijos (ITI), suprantamos kaip priemonės, skirtos tam tikroje geografinėje vietovėje sistemiškai integruotiems veiksmams remti, yra veiksminga priemonė, padedanti išnaudoti sanglaudos politikos potencialą demografiniam iššūkiui įveikti. ITI įgyvendinimas funkcinių zonų lygmeniu rengiant integruotas teritorines strategijas pristatomas kaip išskirtinė galimybė skatinti konkrečioms vietovėms pritaikytas politikos priemones, kuriomis būtų galima sumažinti teritorinį disbalansą, kartu skatinant socialiniu, ekonominiu, skaitmeniniu ir aplinkos tvarumu grindžiamus subalansuotus teritorinius modelius; pabrėžia, kad ITI iš tiesų yra sėkmingai taikomos daugelyje regionų, tačiau kituose jos naudojamos retai;

31. pabrėžia, kad reikia skirti specialų finansavimą demografiniam perėjimui ir prie jo prisitaikyti, viešojo finansavimo šaltinius papildant privačiomis lėšomis, kad būtų pasiektas didinamasis poveikis, kurio reikia atsižvelgiant į demografinio iššūkio mastą, taip pat reikia viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės siekiant plėtoti vietos infrastruktūrą, skatinant ilgalaikį tokių iniciatyvų tvarumą; be to, reikia derinti turimą finansavimą su investicijų į esmines viešąsias paslaugas, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros, švietimo, būsto, priežiūros paslaugas, poreikiais, taip pat su skaitmenizacija, kuri būtina siekiant padidinti teritorijų konkurencingumą ir patrauklumą vykstant demografiniam perėjimui;

32. primena, kad dabartinėse gairėse dėl regioninės valstybės pagalbos jau numatyta galimybė padidinti pagalbos ribas ir teikti veiklos pagalbą. Dėl didžiulio demografinio iššūkio minėtas nukrypti leidžiančias nuostatas reikia suderinti su SESV 174 straipsniu, atsižvelgiant į įvairius aspektus, turinčius įtakos demografiniam iššūkiui, t. y. ne tik į mažą gyventojų tankį, bet ir į, pavyzdžiui, itin spartų gyventojų senėjimą;

33. atkreipia dėmesį į tai, kad viena iš galimybių padėti pažeidžiamiausiems regionams gali būti atokiausiems regionams numatytų nuostatų dėl valstybės pagalbos taikymas didelį gyventojų skaičiaus mažėjimą patiriantiems regionams. Be to, regioninės pagalbos žemėlapiuose demografiniai iššūkiai turi būti tinkamai nustatyti žemesniu nei NUTS 3 lygmeniu. Remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalimi, didelių ir nuolatinių demografinių problemų turinčios teritorijos turi būti pripažįstamos bent jau iš anksto apibrėžtomis vietovėmis pagal c) punktą. Komisija taip pat turi apsvarstyti galimybę padidinti pagalbos intensyvumą 5 proc. kaip papildomą priemonę, skirtą padėti į šias sritis investuojančioms įmonėms;

34. primena, kad įgyvendinant sanglaudos politiką svarbu nustatyti prioritetus, kurie daro didžiausią poveikį demografinio perėjimo sureguliavimui. Vertėtų parodyti įsipareigojimą įveikti demografinį iššūkį didinant bendro finansavimo normas tam tikrose srityse. Šiuo atžvilgiu, laikantis Europos socialinių teisių ramsčio, akivaizdus pavyzdys yra pagal Europos vaiko garantijų sistemą numatytos intervencinės priemonės;

35. primena, kad apmokestinimas, visų pirma taikant mokesčių lengvatas ir (arba) atleidimą nuo mokesčių tam tikromis aplinkybėmis, gali būti labai svarbi priemonė kovojant su gyventojų skaičiaus mažėjimu, kaip būdas kompensuoti sunkumus, su kuriais šie gyventojai susiduria norėdami gauti prekių ir paslaugų;

36. atkreipia dėmesį į tai, kad regionams, kuriuose vyksta demografinis perėjimas, reikia imtis iniciatyvų, kad būtų galima šį iššūkį lengviau atremti. Todėl atviruųjų duomenų erdvių projektavimas ir kūrimas yra labai svarbus rengiant dirbtiniu intelektu grindžiamus prognozinius modelius. Šiais modeliais bus sudarytos sąlygos kurti patikimais duomenimis ir prognozėmis grindžiamą sprendimų priėmimo sistemą, kuri būtų naudinga teritorijų ir strateginiam planavimui, kad sanglaudos politika būtų veiksmingesnė siekiant įveikti demografinį iššūkį ir prie jo prisitaikyti;

37. pabrėžia, kad reikia didinti informuotumą apie šią problemą ir kad yra išbandytų regionų tarpusavio bendradarbiavimo būdų, kurie palengvina keitimąsi geriausia praktika; todėl siūlo sukurti demografinio perėjimo regionų platformą ir (arba) observatoriją, kurią remtų Europos Komisija ir kuri veiktų kaip forumas tarpusavio diskusijoms ir kaip ankstesnėse dalyse minėtų priemonių varomoji jėga;

38. pripažįsta, kad, nors sanglaudos politikos priemonėmis jau plėtojami veiksmai, padedantys spręsti demografinio perėjimo problemą, būtina įgyvendinti plataus užmojo, integruotas, lanksčias ir supaprastintas gaires, pagal kurias nebūtų apkraunami administraciniai pajėgumai arba ribojamas finansavimo valdymas, atsižvelgiant į iššūkio, su kuriuo susiduriama, mastą.

Briuselis, 2024 m. lapkričio 20 d.

Europos regionų komiteto
pirmininkas
Vasco ALVES CORDEIRO